

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันผู้บริโภคได้ให้ความสำคัญในเรื่องของสุขภาพและความปลอดภัย โดยมีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มาจากธรรมชาติมากขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคเริ่มตระหนักว่าการบริโภคสินค้าที่ผลิตจากอุตสาหกรรมที่มีขั้นตอนผลิตซับซ้อน มีการใช้สารสังเคราะห์ สารเคมี ไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพรวมทั้งการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันที่ต้องการความสะดวก รวดเร็ว ทำให้วิถีของมนุษย์ห่างไกลจากสิ่งที่เป็นธรรมชาติมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้บริโภคจึงมีการตื่นตัวเรื่องสุขภาพ และหันมาบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มาจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ในปัจจุบันจะสังเกตเห็นสินค้าผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อาทิเช่น สบู่ แชมพู ยาสีฟัน มักจะบอกที่มาในเอกสารกำกับสินค้าว่ามาจากธรรมชาติผลิตจากพืชหรือสมุนไพร รวมทั้งบอกสรรพคุณของพืชหรือสมุนไพรดังกล่าวนั้นด้วย อีกทั้งมีการโฆษณาโดยใช้สัญลักษณ์เป็นรูปดอกไม้ ทุ่งหญ้า ภูเขา เพื่อบ่งบอกว่าสินค้านั้น ๆ มีส่วนประกอบจากธรรมชาติ ส่งผลให้กระแสการบริโภคจะกลับไปสู่ธรรมชาติอีกครั้ง ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่สกัดจากพืชหรือสมุนไพรธรรมชาติจึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย และผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ผู้บริโภคใช้ในปัจจุบันจึงเป็น “เครื่องสำอางที่สกัดจากธรรมชาติ” (สุชญญา แสงผล, 2546)

ในปัจจุบันเครื่องสำอางมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ซึ่งปัจจุบันเครื่องสำอางเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสตรีและบุรุษ เนื่องจากได้มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการพัฒนาและผลิตเครื่องสำอางให้เหมาะสมกับเพศมากขึ้น ทำให้เกิดเครื่องสำอางชนิดใหม่ ๆ ขึ้นตามการพัฒนาของเทคโนโลยี จึงทำให้เกิดความแตกต่างของเครื่องสำอางทั้งในแง่ของวัตถุดิบและวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิต โดยในส่วนของวัตถุดิบนั้นจะพบว่าเครื่องสำอาง นอกจากจะทำหน้าที่บำรุงผิวพรรณและเพิ่มความสวยงามแล้ว ยังมีหน้าที่ป้องกันและรักษาด้วย เช่น โลชั่นที่ช่วยปรับผิวขาวเนียน สบู่และครีมอาบน้ำที่ป้องกันอนุมูลอิสระตัวการที่ทำให้เกิดริ้วรอย เป็นต้น ขณะเดียวกันในส่วนของวัตถุดิบ พบว่า นอกจากจะใช้วัตถุดิบที่เป็นสารเคมีแล้วยังมีการนำสารสกัดจากธรรมชาติเข้ามาเป็นส่วนผสมเพื่อเพิ่มสรรพคุณ

ตามที่มีผู้บริโภคต้องการ เช่น เจลกระชับหน้าอกและลำคอที่ผสมสารสกัดจากกวางเครือขาว และสนหางม้า เพื่อช่วยให้ทรวงอกคู้มึบและลำคอสวยเนียน ไร้ริ้วรอยหย่อนคล้อย และผลิตภัณฑ์ดูแลเส้นผมที่มีส่วนผสมของงาดำ เพื่อกระตุ้นการงอกของเส้นผมให้ดำเป็นเงางาม เป็นต้น ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้มนุษย์สามารถคิดค้นเครื่องสำอางสูตรใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา ดังนั้นจึงทำให้บริษัทที่ผลิตเครื่องสำอางหลากหลายบริษัทได้พัฒนา ปรับปรุง เครื่องสำอางให้มีคุณประโยชน์ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ดังนั้นทำให้ เครื่องสำอางได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น ในประเทศไทยมีบริษัทที่ผลิต เครื่องสำอางมากมายและได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องสำอางให้เป็นไปตามความต้องการ ของผู้บริโภค โดยหนึ่งในนั้นคือ บริษัท เบทเตอร์เวย์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยมีเครื่องสำอางที่มีชื่อ ทางการค้าคือ มิสทีน (Mistine) ที่เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีการจัดจำหน่ายโดยวิธีขายตรง ถึงแม้ว่าเครื่องสำอางมิสทีนจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศทั้งสิ้น แต่บริษัทได้คำนึงถึงคุณภาพ ของสินค้าเป็นปัจจัยหลัก ดังจะเห็นได้ว่าสินค้าของมิสทีนผลิตจากโรงงานที่ได้รับการรับรอง คุณภาพมาตรฐาน ISO 9000, 9002 และ GMP (Good Manufacturing Practice) จากสำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา นอกจากคุณภาพที่ได้มาตรฐานแล้ว มิสทีนยังได้พัฒนาสินค้าให้ ทันสมัย สวยงามและมีความหลากหลายมากขึ้น ผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นผ่านการตรวจสอบจนมั่นใจว่าได้ มาตรฐานสูงสุด และด้วยความหลากหลายของผลิตภัณฑ์รวมถึงคุณภาพที่ได้รับการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องทำให้สินค้ามิสทีนเป็นที่ยอมรับจากคนไทยทั่วประเทศ (บริษัท เบทเตอร์เวย์ (ประเทศไทย) จำกัด, 2550: ออนไลน์)

ตลาดเครื่องสำอางที่มีสารสกัดจากธรรมชาติในปัจจุบัน “มูลค่าตลาดสูงถึง 20,000 ล้านบาทต่อปี และมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 30 ต่อปี” ทำให้ตลาดเครื่องสำอางที่มีสารสกัดจาก ธรรมชาติมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เพราะผู้บริโภคมีความสนใจและใส่ใจในเรื่องของสุขภาพ กันมากขึ้น นอกจากผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพที่ผลิตจากสมุนไพรแล้ว ผู้บริโภคยังให้ความสนใจ ในเรื่องของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ผลิตจากธรรมชาติอีกด้วย เพราะเห็นว่าเป็นผลิตภัณฑ์ ที่ไม่ก่อให้เกิดผลข้างเคียงกับร่างกายของผู้บริโภคเอง (วันเฉลิม จันทรากุล, 2545)

จังหวัดเชียงใหม่ถือเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ประชาชนอาศัยอยู่มากและให้ความสำคัญกับ รูปลักษณะการแต่งกายและความงาม เครื่องสำอางจึงเป็นส่วนสำคัญในชีวิตประจำวัน เป็นผลให้ ตลาดเครื่องสำอางมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกกลุ่มผลิตภัณฑ์ อันประกอบด้วย ประเภท แต่งหน้า (Make up) ประเภทบำรุงรักษาผิวพรรณ (Skin care) และประเภทเครื่องหอม (Perfume) แม้ว่าตลาดเครื่องสำอางในจังหวัดเชียงใหม่จะมีแนวโน้มที่จะขยายตัวได้อีกในอนาคตแต่ก็มี

ภาวการณ์แข่งขันที่สูงมากเช่นกัน การที่ผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องสำอางแต่ละรายจะสามารถเติบโตและอยู่รอดได้นั้นจะต้องพัฒนากลยุทธ์แผนการตลาด ให้ทันกับเหตุการณ์ทุกช่วงเวลา และคัดสรรผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาจัดจำหน่ายให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อสร้างความได้เปรียบในเชิงแข่งขันอยู่เสมอ

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจจะศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เครื่องสำอางมิสทินที่มีสารสกัดจากธรรมชาติของผู้บริโภค ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อจะได้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้เครื่องสำอางที่มีสารสกัดจากธรรมชาติของผู้บริโภค ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครื่องสำอางมิสทินที่มีสารสกัดจากธรรมชาติ ในอำเภอเมืองเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อการใช้เครื่องสำอางมิสทิน ที่มีสารสกัดจากธรรมชาติ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องสำอางที่มีสารสกัดจากธรรมชาติ
3. เพื่อเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการ ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านที่เกี่ยวข้องได้

นิยามศัพท์

เครื่องสำอางมิสทิน หมายถึง ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีสารสกัดจากธรรมชาติ ที่มีการวางจำหน่ายภายใต้ชื่อทางการค้า มิสทิน (Mistine)

พฤติกรรมการใช้เครื่องสำอาง หมายถึง การกระทำที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาและการใช้เครื่องสำอางมิสทินที่มีสารสกัดจากธรรมชาติ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว และเป็นสิ่งที่มีส่วนในการกำหนดให้เกิดการกระทำดังกล่าว

เครื่องสำอางที่มีสารสกัดจากธรรมชาติ หมายถึง ผลิตภัณฑ์สิ่งปรุงแต่งเพื่อใช้บนผิวหนังหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย เพื่อความสะอาด ความสวยงาม หรือส่งเสริมให้เกิดความสวยงาม โดยมีส่วนผสมที่สกัดมาจากธรรมชาติหรือสมุนไพร